Ügyszám: 1612/K/2009-3.

Tisztelt […]!

Konzultációs beadványával kapcsolatosan, amelyben a Független Rendészeti Panasztestület (Panasztestület) új eljárási rendjének kialakításához szükséges, személyes adatok védelmét érintő kérdéseket fogalmazott meg, az alábbiakról tájékoztatom.

A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) 2. §. 9. pontja szerint adatkezelésnek minősül az alkalmazott eljárástól függetlenül az adatokon végzett bármely művelet vagy a műveletek összessége, így például gyűjtése, felvétele, rögzítése, rendszerezése, tárolása, megváltoztatása, felhasználása, továbbítása, nyilvánosságra hozatala, összehangolása vagy összekapcsolása, zárolása, törlése és megsemmisítése, valamint az adatok további felhasználásának megakadályozása. Adatkezelésnek számít a fénykép-, hang- vagy képfelvétel készítése, valamint a személy azonosítására alkalmas fizikai jellemzők (pl. ujj- vagy tenyérnyomat, DNS-minta, íriszkép) rögzítése is.

Ezen rendelkezés értelmében – első kérdésére válaszolva – a Panasztestület adatkezelőnek minősül azon adatok tekintetében is, amelyet a rendőrségtől kap meg a vizsgálat során, tehát amelyeket nem maga „generál”.

Második kérdéséről, amely a panaszosok iratbetekintési jogára vonatkozik, álláspontom a következő. A panaszosok mind a Panasztestület által generált, mind pedig a rendőrségtől kapott olyan iratokba, felvételekbe betekinthetnek, amelyek rájuk vonatkoznak, az ő saját adataikat tartalmazzák. Ez az alapvető garancia az Alkotmányban rögzített több alapjogból vezethető le.

Ezen kívül az Avtv. 12. § (1) bekezdése kimondja, hogy az érintett kérelmére az adatkezelő tájékoztatást ad az általa kezelt, illetőleg az általa megbízott feldolgozó által feldolgozott adatairól, az adatkezelés céljáról, jogalapjáról, időtartamáról, az adatfeldolgozó nevéről, címéről (székhelyéről) és az adatkezeléssel összefüggő tevékenységéről, továbbá arról, hogy kik és milyen célból kapják vagy kapták meg az adatokat. Ezt a biztosi gyakorlat hozzáférésként értelmezi.

Az államtitkot, illetve szolgálati titkot is tartalmazó iratok megítélése a fentebb írtaktól eltérő. A rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 93/A. §-a, amely az állampolgári jogok országgyűlési biztosáról szóló 1993. évi LIX. törvény (a továbbiakban: Obtv.) 18. § -ára utal, kifejti, hogy ilyen esetben az országgyűlési biztost, illetőleg a Panasztestületet jogainak gyakorlásában az államtitok és a szolgálati titok nem akadályozhatja. Ez azt jelenti, hogy kezelheti mindazon személyes adatokat, amelyek a vizsgálattal összefüggnek, illetve amelyeknek a felhasználása a vizsgálat eredményes lefolytatása érdekében szükséges.

Államtitok esetén az államtitokról és szolgálati titokról szóló 1995. évi LXVI. törvény (Ttv.) 11. § -a szerint a minősítésre jogosult, a titokbirtokos, továbbá a titokvédelmi felügyelő a feladat- és hatáskörében engedély nélkül hozzáférhet a minősített adathoz. Más személy, ideértve az érintettet is, kizárólag a Ttv. 2. § (1) bekezdésének 7. vagy 8. pontjában meghatározott engedély alapján jogosult minősített adat megismerésére.

A Ttv. az érintett saját, minősített adatainak megismerésére vonatkozó kérelmének szabályait a 15. § (4) bekezdésében, a megismerési kérelem elintézése cím alatt szabályozza. Ugyanitt az (1) bekezdés szerint a minősített adat megismerésére a minősítő kérelemre ad engedélyt. Az érintett személyes adatára vonatkozó megismerési kérelemről való döntésre tehát a minősítő jogosult.

A más szerv által minősített adatok vonatkozásában a Testületet (vagy a Testület elnökét, ha a Testület ügyrendje így rendelkezik) nem a minősítő, hanem a titokbirtokos szerv

vezetőjének jogosultságai illetik meg. E jogkört az államtitokról és szolgálati titokról szóló 1995. évi LXVI. törvény (Ttv.) 19 - 20. §-ai határozzák meg. A Ttv. 20. § (2) bekezdése szerint a titokbirtokos szerv vezetője más személy által minősített adat esetén a 2. § (1) bekezdése 4. pontjának a)-f) alpontjában meghatározott intézkedést teheti meg. A megismerési engedélyre a Ttv. 2. § 4. m) pontja vonatkozik, így annak kiadására a titokbirtokos szerv vezetője nem jogosult.

A fenti szabályokat figyelembe véve a Testülethez érkező, minősített adatra vonatkozó kérelem az érintett tájékoztatása mellett döntésre jogosult minősítőhöz továbbítandó. Ugyanez a helyzet olyankor is, ha a megismerési kérelem nem az érintett személyes adatára, hanem államtitokká vagy szolgálati titokká minősített közérdekű adatra vonatkozik.

A Ttv. 11. § -ának (3) bekezdés szerint ha törvény másként nem rendelkezik, az érintett korlátozás nélkül megismerheti a szolgálati titokká minősített adatot. Álláspontom szerint ebben az esetben is a minősítő jogosult a megismerési kérelem elintézésre.

Amennyiben a minősített adat kezelésnek ténye is minősített adat, úgy a minősítővel célszerű egyeztetni a kérelmezőnek adandó tájékoztatás tartalmát.

Harmadik kérdésére válaszolva, amely a panaszos ügyfelek iratmásolási jogára vonatkozik, úgy foglalok állást, hogy államtitkot és szolgálati titkot tartalmazó iratokról, dokumentumokról a panaszosok számára másolat sem adható ki, hiszen az államtitokról és a szolgálati titokról szóló 1995. évi LXV. törvény 3. § (1) bekezdése, valamint ugyanezen törvény 4. § (1) bekezdése szerint ezen adatoknak az érvényességi idő lejárta előtti nyilvánosságra hozatala, jogosulatlan megszerzése vagy felhasználása, illetéktelen személy tudomására hozása honvédelmi, nemzetbiztonsági, bűnüldözési, igazságszolgáltatási vagy egyéb érdekeket sérthet.

Azon kérdésére, miszerint fennáll-e a panaszosok betekintési és másolatkészítési joga azoknak az iratoknak, felvételeknek a vonatkozásában, amelyek az ő adataikat tartalmazzák, de a Panasztestület az állásfoglalás kialakítása során nem használt fel, válaszom az, hogy az Avtv. alapján megilleti az érintettet az a jog, hogy az adatkezelő által vele összefüggésben kezelt adatokról tájékoztatást kérjen. A tájékoztatás legmegfelelőbb módja az érintettel összefüggő adatokat tartalmazó dokumentum vagy dokumentumrész másolatának kiadása. A Panasztestület eljárását érintően azonban általános értelemben nem kívánok a betekintés rendjéről állást foglalni.

A „betekintési jog” az Avtv. követelmény-rendszerének való megfelelés érdekében nem terjesztendő ki olyan személyes adatokra, amelyek nem a betekintést kérő személlyel állnak kapcsolatban. Az érintettek személyes adataik kezeléséről való tájékoztatáshoz fűződő joga szempontjából irreleváns az a tény, hogy a Panasztestület felhasználta-e a kért anyagot állásfoglalásának kialakítása során. Ugyanakkor a Panasztestületet a részletezett kötelezettség csupán addig terheli, amíg az érintett által megjelölt adatokat kezeli. Amennyiben a kért információ már nincs a Panasztestület birtokában, a tájékoztatás megadása értelemszerűen nem teljesíthető.

Nem támogatom, hogy a Panasztestület a kiadott másolatokért költségtérítést kérjen. Az Avtv. 12. §-ának (1) bekezdése szerint az érintett kérelmére az adatkezelő tájékoztatást ad az általa kezelt, illetőleg az általa megbízott feldolgozó által feldolgozott adatairól, az adatkezelés céljáról, jogalapjáról, időtartamáról, az adatfeldolgozó nevéről, címéről (székhelyéről) és az adatkezeléssel összefüggő tevékenységéről, továbbá arról, hogy kik és milyen célból kapják vagy kapták meg az adatokat. E § (3) bekezdése szerint a tájékoztatás ingyenes, ha a tájékoztatást kérő a folyó évben azonos területre vonatkozó tájékoztatási kérelmet az adatkezelőhöz még nem nyújtott be. Hangsúlyozandó, hogy az Avtv. említett bekezdése csak „egyéb esetekben” teszi lehetővé költségtérítés megállapítását. A tájékoztatás megadása tehát a Panasztestületnek minden esetben kötelessége, az Avtv.-ben meghatározott egyéb esetekben az adatkezelő költségtérítést írhat elő. Dönthet azonban úgy is, hogy eltekint ettől. A költségtérítés mértékét kizárólag a szűk értelemben vett, a másolatkészítéssel szorosan

összefüggő költség erejéig tartom elfogadhatónak (legfeljebb az adathordozó vagy papír árát tartalmazhatja).

A képfelvételek esetében a tájékoztatásra irányuló kérelem valóban nem teljesíthető anélkül, hogy az érintett közreműködne abban, hogy a felvételeken látható személyek között felismerhető legyen. Tekintettel arra, hogy a Panasztestület, mint adatkezelő köteles az adatbiztonság követelményét teljesíteni, illetőleg a nem a kérelmezővel összefüggő személyes adatok védelmét garantálni, az érintettől elvárható, hogy amennyiben élni kíván azzal a lehetőséggel, hogy felvételekbe be kíván tekinteni, illetőleg másolatot kér, úgy hitelt érdemlően igazolja, hogy mi az ő képmása. Az esetleges visszaélések megelőzését leginkább a személyes megjelenés szolgálja, azonban amennyiben az érintett és a képmás közötti kapcsolat kétséget kizáróan megállapítható, személyes megjelenés nélkül is elképzelhetőnek tartom az Avtv.-ben foglalt, tájékoztatáshoz fűződő jog gyakorlását.

A demonstrációról szóló felvételekkel kapcsolatosan megállapítható, hogy amennyiben ezek a Panasztestület birtokába kerülnek, mint adatkezelő, az érintettnek kérésre köteles a betekintést lehetővé tenni, vagy kérésre az érintettekről készült felvételeket kiadni.

Javaslom tehát, hogy amennyiben a Panasztestület ilyen felvételeket kezel, technikailag készüljön fel az adathordozók tekintetében, hogy ezen felvételek lejátszását, illetve a másolatok elkészítését lehetővé tudja tenni. Az érintett tájékoztatáshoz fűződő joga nem járhat azzal, hogy olyan személyes adatokba tekintsen be, amelyekre e joga nem terjed ki.

Megértem a dokumentumokba történő betekintés, illetve a másolatok kiadásával kapcsolatos technikai problémákat, azonban az adatvédelmi előírások alapján csupán az a válasz adható az Ön által felvetett kérdésre, amely szerint az érintett kizárólag a saját személyes adataihoz férhet hozzá a tájékoztatási jog gyakorlása során, és az adatkezelő köteles megakadályozni, hogy mások személyes adataiba betekintsen.

Amennyiben a Panasztestület tevékenysége során a személyes adatok védelmét illetően egyéb kérdések merülnek fel, konzultációs igény esetén továbbra is készséggel állok a rendelkezésükre, úgy írásban, mint szakértői egyeztetés keretében. Bízom abban, hogy a fenti tájékoztatásom érdemben nyújt segítséget az iratbetekintés rendjének kialakításához.

Munkájukhoz sok sikert kívánok!

Budapest, 2009. július 31.

Üdvözlettel:

Dr. Jóri András